

DUANIN ŞARTLARI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yuhibbü ve yerdâ ve yenbagî li-celâli vechihi'l-kerîm... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l-haseneti muhammedini'l mustafa... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bihsânin ilâ yevmi'l cezâ...

Allâhümme şeffi'nâ ve ardihî annâ bi-lutfike ve keremike yâ ekreme'l-ekremîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَدْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ وَاعْلَمُوا أَنَّ

اللَّهُ تَعَالَى لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ مَنْ قَلْبُهُ غَافِلٌ لَاهٍ

(ت.ك. عن أبي هريرة)

RE. 21/13 (Üd'u'llâhe ve entüm mûkînûne bi'l-icâbeti, va'lemû enna'llâhe teâlâ lâ yestecîbü,

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

düâe men kalbühû gâfilün lâh.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl. ev kemâ kâl.

Bir başka rivayette de: (*Enna'llâha teâlâ lâ yestecîbü düâen min kalbin gafilin lâhin*) şeklinde rivayet edilmiş.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi dünyada, ahirette üzerinize olsun... Rabbimiz cennetiyle cemâliyle cümlelerinizi, cümlemizi müşerref ve mükerrem eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini okumak, anlatmak, dinlemek taallüm etmek, tefeyyüz etmek için toplanmış,

bir araya gelmiş bulunuyoruz. Allah razı olsun.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve dinlenmesine başlamadan önce Peygamber SAS Efendimiz'e bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, ona karşı olan iyi niyetimizin bir nişânesi olmak üzere ruh-i pâkine hediye edelim diye ve onun mübarek âlinin, pak ashâbının, verese-i enbiyâ olan sadât ve turuk-i aliyyemizin, evliyâullahın, salihlerin, ve sâir mü'minîn-i mü'minâtın, âhirete göçmüş olan büyüklerimizin, geçmişlerimizin, akrabalarımızın ruhlarına hediye olsun diye;

Biz de Rabbimizin sevdiği razı olduğu kullar olarak yaşayalım, Rabbimizin sevdiği razı olduğu işleri yapalım, Rabbimizin sevdiği razı olduğu yolda yürüyelim, huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım diye, bir *Fâtîha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım!

.....

a. Dua Etmenin Âdâbı

Metinde iki rivayetini okumuş olduğumuz ilk hadîs-i şerîf, *Râmûzü'l-Ehâdîs*'in yirminci sayfasının sonunda. Benim kitabımda “on dokuzuncu sayfa” diye işaretlenmiş. Fakat matbularda galiba bir sayfa farkı var. Onun en aşağısındaki sayfanın, en altındaki hadisi bırakmışız. Onu okuyacağız, öbür sayfaya öyle geçeceğiz.

Tirmizî ve Hâkim Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz'in, duanın âdâbıyla ilgili bir tavsiyesi.

SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

أَدْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالِإِجَابَةِ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ تَعَالَى لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ مَنْ قَلْبُهُ غَافِلٌ لَاهٍ

(ت.ك. عن أبي هريرة)

RE. 21/13 (*Üd'u'llàhe ve entüm mûkînûne bi'l-icâbeti, va'lemû enna'llàhe teâlâ lâ yestecîbü, düâe men kalbühû gâfilün lâh.*)

(*Üd'u'llàhe ve entüm mûkînûne bi'l-icâbeti*)
“Ey benim ümmetim, Allah’a dua edeceğiniz zaman; ‘Allah benim duama icabet eder, Allah benim duamı kabul eder, kabul edecek. Beni

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.383, no:3401; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.670, no:1817; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.211, no:5109; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.355, no:2205; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.315; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.72, no:2176; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.99, no:979.

duyuyor, işitiyor. Benim istediğimi de verecek olan odur.’ diye duanın karşılığını vereceğine candan, şeksiz, şüphesiz inanmış olarak dua edin! Hâlet-i rûhiyeniz, düşünce tarzınız, mantığınız bu tarzda olsun. Duayı bu zihniyetle yapın!”

Niye izah ediyor?

“—Ben nereden bilebilirim; Rabbim benim duamı kabul edecek mi, etmeyecek mi? Kimse kendisini zorlayamaz ki. Ne dilerse öyle yapar. Ben nereden bileyim; benim duamı kabul edecek mi etmeyecek mi?”

“—Hayır, benim Rabbim dualarımı kabul edicidir. ‘Dua edin; ben sizin duanıza icabet ederim!’ diye Kur’ân-ı Kerîm’de bildirmiş. Elbette benim duamı da kabul eder.” diye cân u gönülden sıdk ile bağlı ve duanıza cevap vereceğine kânî olarak dua edin.

(*Va’lemû*) “Bilin ki, (*enna’llàhe teàlâ lâ yestecîbü duâe men kalbühû gâfilün lâhin*) kalbi gafil ve kafası başka yerlerde gezen bir insanın duasını Allah kabul etmez.”

Bir rivayet bu...

Veyahut bir öbür rivayete göre:

(*Enna’llàha teàlâ lâ yestecîbü düâen min kalbin gafilin lâhin*) “Gafil, başka şeyle meşgul, başka şeye takılmış olan bir gönülden yapılan duayı kabul etmez.” demektir.

İkisi de aşağı yukarı aynı.

Bazı insanlar vardır; bu halleri siz de bilirsiniz, bazen sizler de bizler de bu halin içine düşüp

böyle yaptığımız, hatalı davrandığımız oluyor.

İnsan namaz kılıyor; “*Allàhu ekber*” dediği zaman Rabbü’l- àlemîn’in huzûr-u mânevîsine giriyor. Huzûr-u ilâhîde, alemlerin Rabbinin huzurunda el pençe divan durmuş. O kendisini görüyor; bu da ona ibadet ediyor. Fakat aklı kasapta, bakkalda, borçta, alacakta, aklına çeşit çeşit şeyler geliyor; hayaller geliyor, hatıralar geliyor...

Allah Allah, bu ne biçim namaz? Namazda mısın, keyifte misin,

oyunda mısın? Gafilâne bir namaz.

İmam efendi Cuma günü şu minbere çıkar, hutbe okur. Hutbe, “Dinlensin.” diye okunuyor. Cemaatin çoğu uyumaya başlar; hatta bazıları horlar. Yanındaki dürter, “Lütfen uyuma! Horluyorsun, cemaati rahatsız ediyorsun.” der.

Neden? Gaflet basıyor.

Halbuki Cuma günü hutbeyi dinlemek öyle önemli ki. Konuştuğun zaman cumanın sevabı gidiyor. Konuşan bir insana; “Sus!” dediğin zaman, o da bir konuşma olduğu için onun da sevabı gidiyor. O kadar önemli.

“—Herkes susacak, vaaz ve nasihati dinleyecek, istifade edecek, dini öğrenecek!” diye Allah öyle hüküm koymuş.

“—Cuma günü hutbe dinlensin!” diye emrolunmuş; dinimizin ahkâmı bu.

O kadar uyanık olması gereken zamanda uyumaya başlıyor. Namaza duruyor; televizyon seyrediyor gibi gönlünün içinde başka hayaller,

başka işler, başka fikirler, başka düşünceler başlıyor:

“—Anahtarı falanca yerde unuttum, namazı kılınca onu alayım. Evden peynir ısmarlamışlardı; filanca yerden yedi yüz elli gram da peynir alayım. Yağlı olsun, yağsız olsun, tuzlu olsun, tuzsuz olsun, bilmem ne...”

Sen namaz mı kılıyorsun, bakkal dükkânında mısın, kasap dükkânında mısın? Kimin huzurundasın? Belli olmuyor.

Buna ne derler? Gaflet derler. Bir de oyun, eğlence gibi olduğundan *lehiv* derler.

Kur’ân-ı Kerîm’de bu insanların ne durumlara düşebileceğinin misali anlatılıyor. Allah bizi bu duruma düşürmesin...

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكُ
قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِو وَمِنُ التِّجَارَةِ
وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

(الجمعة: ١١)

(*Ve izâ raev ticâreten ev lehveni’nfaddû ileyhâ ve terekûke kâimâ, kul mâ inda’llâhi hayrun mine’l-lehvi ve mine’t-ticâreh, va’llâhu hayru’r-râzikîn.*) [Ey Rasûlüm! Onlar bir kazanç veya bir eğlence gördüklerinde, seni hutbede ayakta bırakarak oraya yöneldiler. De ki: Allah katında olan, eğlenceden de, kazançtan da daha hayırlıdır. Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır.] (Cuma, 62/11)

Bir ticaret, bir kervan gelmiş; bir pazar yeri, bir eğlence var, seyranlı, seyirli yapılacak bir durum var.

“—Ey Rasûlüm! Sen Allah’ın peygamberisin, benim Rasûlümsün, insanların en kıymetlisisin, Seyyidü’l evvelîn ve’l âhirîn’sin, eşref-i mâhlukatsın, ekremü’r-rusûlsün. Sen kalkmışsın konuşuyorsun, hutbe okuyorsun, vaaz veriyorsun, nasihat ediyorsun. Şam’dan kervan geldi, eğlenceli; ur bakalım, ne mallar gelmiş?’ diye millet camiye bırakıyor, ona gidiyor.”

(*Ve terekûke kâimâ*) “Seni ayakta bırakıvermişler de bir kısmı kalkmış gidivermiş!”

Bu ne? Eğlence merasimi, keyif merasimi, zevk merasimi.

Şimdi şuraya bir deve kervanı gelse...

Sarıgül Caddesi’nde deve kervanı varmış, başında da bir merkep varmış. Herkes merak eder. Çocukların çoğu deve görmediği için onlar da merak ederler. Hadi caddelere, herkes camlardan çıkar.

Bir ayı oynatıcısı gelse tef çalıp ayı oynatsa, herkes camlara dökülür.

Eğlence, boş bir şey...

İnsanın kalbi gafil ise, gönlü gafil ise, gönlü eğlencede, boş şeylerde ise, böyle bir kalp ile, böyle bir gönül ile yapılan duayı Allah kabul etmez.

“—Ne söylüyorsun?” “—Vallahi bilmem.

Vitesi otomatige takmış, “*Allahu ekber*” demiş,

namaza durmuş. Ağzından *Fâtiha* geçiyor, *İhlâs* geçiyor, *Sübhâneke* geçiyor. Ama otomatik olarak söyleniyor, papağan gibi söyleniyor; teyp gibi söylüyor. Gönülden onun mânasına intikal etmiyor.

Gafil, lâhi, lehv ile meşgul. İşte böyle namazların, böyle niyazların, böyle duaların kabul olmayacağını Peygamber Efendimiz bildirmiş.

Nasıl olacak?

İnsan ne söylediğini bilecek. Elini açacak, elini açtığı zaman söylediği sözden haberi olacak. Ağzından çıkanı kulağı duyacak.

Diyecek ki:

“—Yâ Rabbi! Biliyorum ki yerleri gökleri sen yarattın. Olduran, öldüren sensin, dünyayı döndüren sensin, geceyi gündüzü peş peşe getiren sensin. Yazı kışı yaratan sensin, ağaçları büyüten sensin, hadiseleri olduran durduran sensin, her şey senin hükmünle oluyor. Sensin bu kâinatın sahibi. Sensin şu mülkün sahibi, *Mâlikü'l mülk* sensin, *Rabbü'l-âlemîn* sensin. Her şeye kâdirsin, her şeyi bilirsin. Bir şey istediğin zaman, murad ettiğin zaman “Ol!” dersin olur. Ben de senin kulunum yâ Rabbi! Sıkıştım, daraldım. Ben senin kullarına yüzü suyu döker miyim, senin kullarına el açar mıyım, senin kullarına başvurur muyum, sen varken ben kimin kapısına giderim!”

Gider miyim? Gitmem. Senin kapına geldim. Sen her kulunu duyarsın. Her dua edenin duasını işitirsin, yüzünün karalığına, suçunun

çokluğuna bakmazsın. Suçlu da olsa kulun dua etti mi duasına icabet edersin, ben senden şunu şunu istiyorum, sıkıştım yâ Rabbi! Yüz milyon borcum var, öde yâ Rabbi! Ödemeyi nasip et yâ Rabbi!”

O da nasip eder, öder, ödetir.

Bak, Şeyh Sâdî *Gülistan* kitabının başına bir hadîs-i şerîfi almış. Hadis, kitaplarda var; başka kaynaklarda da var.

Hadîs-i kutsîde diyor ki:

“—Bir kul elini açar, Rabbü’l-âlemine ‘Yâ Rabbi!’ der.”

Dikkatle dinleyin; “Yâ Rabbi!” der. Rabbü’l-âlemîn duyar mı? Duyar. Duyar ama kul suçlu, kul günahkâr, kul âsî, kul kabahatli...

“—Yâ Rabbi!” der; Allah-u Teâlâ Hazretleri nazar etmez. Çünkü suçlu, kabahatli, edepsiz, eksiği kusuru çok. Kul yine;

“—Yâ Rabbi!” der, Allah-u Teâlâ nazar etmez.

Kul yine işin peşini bırakmaz;

“—Yâ Rabbi, sıkıştım, yardım et, senden istiyorum!”

Bak, üç defa oldu; kul “Yâ Rabbi, yâ Rabbi, yâ Rabbi!” diyor.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Yine ‘Yâ Rabbi!’ deyince, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

(*Yâ melâiketî*) “Ey benim meleklerim!
(*Kadi’stehyeytü min abdî*) Ben kulumdan

istihyâ ettim, utandım. Şahit olun, sizi şahit tutuyorum, bu kulumu affettim.”

Neden?

“—Benden başka Rabbi olmadığını bildi, bana dua ediyor, benden istiyor. Ben nazar etmiyorum, o; ‘Yâ Rabbi!’ demekten dönmüyor. Ben ona kızgınım, ‘suçlu’ diye nazar etmiyorum ama o benim Rabbi olduğumu bildi, dönmüyor. ‘Yâ Rabbi, yâ Rabbi!’ diye istiyor, kulumdan utandım, şahit olun, onu affettim.” diyor.

Şeyh Sa’dî altına bu hadisi yazmış da, altına yapıştırmış. Çok güzel söz söylemesini bilen merhum diyor ki;

“—Şu kerîm olan Allah’a bak ki kul günahı işliyor da Allah onu affetmemeye utanıyor. Kul günah işlemeye utanmıyor, Allah affetmemeye utanıyor. Şu keremine bak, şu cömertliğine bak, şu Rabbü’l-âlemîn’in lütfuna, ihsanının çokluğuna bak!”

Muhterem kardeşlerim!

Dua dağları deler, zalimleri tepeler, düşmanları perişan eder, gelen belâyı def eder, gelmiş cezayı kaldırır. Dua müminin silahıdır.

Ne silahıdır? Patriot füzelerinden daha önemli silahtır.

E neden Patriot füzelerinden daha önemli olan bu silahı biz düşmana karşı kullanmadık?

Kullanmıyor, aklına gelmiyor. Düşmanın karşısında Rabbü’l-âlemîn’den yardım istemek aklına gelmiyor. Yardım istese Allah verecek. Rabbü’l-âlemin’in yolunda değil. Zalim,

günahkâr; bir de dua etmek aklına gelmiyor. Duaya inanmıyor ki. Duadan bir fayda hâsıl olacağına kânî değil ki.

Ediyor ama öylesine ediyor. Öyle duayı Allah kabul eder mi? Etmez.

Rabbimiz Kur'ân-ı Kerim'de:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

(المؤمن: ٦٠)

(*Ve kàle rübbükümü'd'ûnî estecib leküm*)
[Rabbiniz, 'Bana dua edin ki, size icabet edeyim!' buyurmuştur.] (Mü'min, 40/60)

"Bana dua edin, ben sizin dualarınızı karşılıksız koymam, dünyada ve ahirette karşılığınızı veririm." buyuruyor.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ
الدَّاعِي إِذَا دَعَانِ

(البقرة: ١٨٦)

(*Ve izâ seeleke ibâdî annî*) "Ey Rasûlüm, kullarım sana benden sorgu sual ederlerse, sorarlarsa, sormuş bulunuyorlar ise, sordukları zaman, sen şu cevabı ver: (*Feinnî karîbün*) Hiç şüphe yok ki, ben kuluma yakıным. (*Ücîbü da'vete'd-dâi izâ de'ani*) Bana dua ettiği zaman, dua edenin duasına icâbet ederim." (Bakara, 2/186) diyor bir âyet-i kerîmede.

Tamam, vaadi var ama vaadinin de şartları

var. Vaad etmiş, olacak ama olmasının şartları neymiş?

Kul edepli edepli dua edecek, uyanık uyanık dua edecek. Gafil gafil dua etmeyecek, cahil cahil dua etmeyecek. Akli başka yerdeyken, otomatik dua etmeyecek.

“—Ne söyledin? Birinci rekâta ne okudun, ikinci rekâta ne okudun?”

“—Vallahi bilmem hocam, farkında değilim, bir şeyler okumuşum.”

“—Sen neredeydin? Namazı kim kıldı? Aklın neredeydi?” Çarşıda, pazarda, geçmişte, gelecekte, mazide, eğlencede... Olmaz ki!

Bu hadîs-i şerîften anlıyoruz ki Allah; gafil olan, dalgacı olan, işin keyfinde, sefasında olan bir gönül ile yapılan duayı kabul etmiyor. Nasıl dua edecek insan?

Düşünerek kaşlarını çatacak, boyun bükecek, ne söylediğini bilecek, kelimelerini seçecek.

“—Yâ Rabbi! Ben sana dua ediyorum.” derken söylediği kelimeleri seçe seçe, bastıra bastıra dua edecek.”

(*Ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*) diye elini yüzüne sürdüğü zaman, kalbinden diyecek ki:

“—Ben duaları kabul edici Rabbime dua ettim; bu dua kabul olur.”

İçinden kânî olacak.

“—Olmaz zaten, olmaz ya, yine ben bir dua edeyim!”

Böyle şey yok! Olacağına kânî olarak, Allah'tan bekleyerek, gafletsiz ve eğlencesiz, dalgasız dümensiz dua edecek. Dalga geçmeyerek...

Başka türlü anlatılamıyor.

Lehv ne demek? Dalga geçmek demek.

“—Oğlum, dersi dinliyor musun?”

Sıranın altına romanı çekmiş, derste resimli roman okuyor. Hoca görmüyor, önünde;

“—Söyle bakalım, şimdi ne anlattım?”

Kalkıyor, haberi yok, çünkü resimli roman okuyor. Dalga geçiyordu. Sınıfta dalga geçiyor. Öyle oldu mu olmaz tabii. Dalga geçti mi olmaz, gafil oldu mu olmaz, inanmadı mı olmaz.

Kendisi inanmıyor, duasının kabul olacağına kânî değil.

Öyle olmaz! Dua ciddi bir iştir; “Allah duaları kabul eder.” diyecek ve kendini duaya tam verecek. Yeni tabirle nasıl söylenir? Konsantre olacak. Tam konsantre olacak, alimallah çeliği eritir. Güzel bir dua oldu mu karşısındaki tankı eritir.

Evliyâullahtan birisi bir yerden geçiyormuş. Birisi de taşın üzerine çıkmış, elini kulağına koymuş:

“—*Allahu ekber!*” diye ezan okuyormuş.

Bakmış, gafil söylüyor. “*Allahu ekber!*” diyor ama Allah'ın ekberliğinden haberi yok. Kim bilir aklında ne var? Belki gözü bir başka yerde, belki bir günahı takip ediyor. Ezan okurken gözü belki başkasını takip ediyor.

“–Öyle ezan mı okunur?” demiş.

Ezan okuyan kimse:

“–Beğenmediysen, gel sen oku!” demiş.

O zvat çıkmış taşın üstüne, gönlünü toparlamış, elini kulağına koymuş; Rabbü'l-âleminin huzuruna yönelmiş, mânasını düşünerek bir “*Allahu ekber!*” çekmiş, taş çatırdamış, çat diye çatlamış.

Çatlar mı?

Çatlar. Taşlar çatlar, taşların içinden pınarlar çıkar, ama katı kalpli, gafil insanın taştan katı olan kalbi hiçbir şey çıkarmaz.

وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ

(البقرة:٧٤)

(*Ve inne mine'l-hicâreti lemâ yetefecceru minhü'l-Enhâr, ve inne minhâ lemâ yeşşakkaku feyahrucü minhü'l-mâ*) [Taşlardan öylesi var ki, içinden ırmaklar kaynar. Öylesi de var ki, çatlar da ondan su fışkırır.] (Bakara, 2/74)

Taşların içinden öyle taşlar vardır ki, çatlar da çatlağından pınarlar fışkırır ama gafilin kalbi hiçbir işe yaramıyor.

Demek ki muhterem kardeşlerim, aziz kardeşlerim!

Uzaktan yakından buraya vaaza geldiniz. Peygamber Efendimiz'in hadislerinden size ilk

nasihat:

“—Dua edin, Allah duanıza icabet eder.”

Size ilk müjde bu. Müjdeler olsun ki Rabbü'l-âlemîn'den bir işaret, işaret-i kübrâ var ki;

“—Dua edin, duanıza ben cevap veririm.” diyor.

“—İsteyin, vereceğim.” demek.

Ama nasıl dua edin, diyor?

Gafil olmayın, cahil olmayın, dalga geçmeyin, yaptığınız ibadetin hakkını verin, mânâsını düşünerek yapın, duanızı kuvvetli yapın. Tenhada yapın, insanlardan utanıyorsanız geceleyin yapın, elektrikleri kapattığınız zaman yapın, yalnız bir odada yapın. Seccadeye eğilin, seccadenin üstüne yatın, gözünüzü alınınızı koyun, gözünüzden yaşları akıtın.

“—Yâ Rabbi! Çok suçluyum, çok kabahatliyim, biliyorum. Yüzüme bakılacak hâlim yok, eksiğim kusurum çok ama ben bu durumda kime gideyim yâ Rabbi? Çare nerede? Çare yine sende, sana geldim yâ Rabbi! Suçluyum ama suçumun da çaresi sende olduğundan, beni içinde bulunduğum kötülüklerden, kötü insan olma durumumdan kurtulmam da yine senden gelecek bir tevfi̇k ile olduğundan, senin yardımınla olacağından sana geldim.

Yâ Rabbi, ben senin sevdiğin kul olmak istiyorum. Bıktım kendimden, bıktım nefsimden usandım, günahlardan utandım, istemiyorum sana âsî olmayı ama sen bana yardım et yâ Rabbi!

Beni kabul et yâ Rabbi! Beni reddetme yâ Rabbi!” dersin, ertesi gün evliyâ olursun. O

gün, o anda evliyâ olursun.

Neden? O aşk ile o şevk ile yaptığın duaları Allah kabul eder. Bak birisi ne diyor:

أَنَا أَمْسَيْتُ كُرْدِيًّا وَأَصْبَحْتُ عَرَبِيًّا

(*Ene emseytü kürdiyyen, ve asbahtü arabiiyen*)
“Akşam cahil bir Kürt olarak yattım, sabah alim bir Arap gibi kalktım!”

Bir gecede hâli değişti. Allah nasib ederse bir gecede olur. Bir gecede Allah onun hâlini döndürür, gönlünü döndürür, gafletten kurtarır, karanlıklarını aydınlatır, zulümâtta nura döndürür, gönlünü uyandırır, gönül gözünü açar, iyi bir kul olur.

Allah bize yol gösteriyor:

“—Dua edin! Ama duayı sıkı yapın, sağlam yapın, ihlâslı yapın, dikkatli yapın, edepli yapın, halisâne, muhlisâne yapın, öyle gafilce, cahilce, dalga geçerek yaparsanız olmaz.” demek istiyor.

Ben “dalga geçme” sözünü kullanmaya utanıyorum ama oradaki *lâhin* kelimesini izaha uygun düşünüyor. *Lâhin* tam “dalga geçmek” gibi.

“—Aklı başka yerdeyken, dalga geçerken yapılan duayı kabul etmez.” diyor, muhterem kardeşlerim!

Dua edin, Allah kabul eder ama duayı Allah’ın kabul edeceğine inanarak, ciddiyetle, edeple, takvâ ile terbiyeyle güzelce yapın! Allah her muradınızı verir.

Adamın dokuz sene çocuğu olmuyor; Allah dua berekâtına çocuk veriyor. “Filanca hastalığa tutulmuş insanın çocuğu olmaz.” deniliyor; dua berekâtına Allah çocuk veriyor.

Çocuğun dili tutuk, konuşamıyor, yedi yaşına, sekiz yaşına gelmiş dua berekâtına Allah çocuğu konuşturuyor. “Üç aydan fazla yaşamaz.” diye doktorların ittifak ettiği hastaya dua berekâtına Allah yıllarca daha uzun ömür veriyor. Duanın berakâtı...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الدُّعَاءُ يَرُدُّ الْقَضَاءَ بَعْدَ أَنْ يُبْرَمَ

(أ.كر. عن نمير بن أوس مرسلًا)

(*Ed-duàü yeruddu'l-kadàe ba'de en yübreme*)
“Dua, Allah’ın kesinleşmiş hükmünü bile geri çevirir.”

Kesinleşmiş hükm-ü ilâhîyi, dua berekâtına Allah değiştiriyor.

يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ

(الرعد: ٣١)

(*Yemhu'llàhu mâ yeşâü ve yüsbitü ve indehü ümmü'l-kitâb*) “Allah dilediğini siler, dilediğini de sabit bırakır. Bütün kitapların aslı, ana kitap

² İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXII, s.158; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.511, no:8911; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1077; Nümeyr ibn-i Evs el-Eş'arî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.63, no:3119; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.499, no:12407; RE. 207/12.

onun yanındadır.” (Ra’d, 13/39)

Dilediğini değiştirir. Kudret onun, duayı kabul ediyor, duası berekâtına insan iyi bir hâle dönüyor.

Kendinize dua ettiğiniz gibi, kardeşlerinize de dua edin, sevdiklerinize de dua edin! Çünkü Allah başkasına dua eden kulu sever. Neden?

“–Bak bu bencil bir kul değil.” diye sever.

Siz de arkadaşlarınıza dua edin. Hatta deneyin; arkadaşınızın bir sıkıntısı için dua edin, kabul olduğunu göreceksiniz. Ona söylemeyin, söylerseniz bereketi kaçar ama sizin duanızla onun o sıkıntısı geçecek.

Dua edin; başkasına dua ettiğiniz zaman kabul olur.

b. Fakirin, Mazlumun Duasını Alın!

Sonra ağzı dualı kimselerin, duası makbul kimselerin duasını ganimet bilin. Fakirin duası makbuldür, mazlumun duası makbuldür, yoksulun duası makbuldür. Onlara iyilik yapın, gönlünü hoş edin, dualarını alın.

Babanın duası makbuldür, hocanın duası makbullenin makbulüdür. Çünkü hocadır, babadan önce gelir. Onun için bedduası da tutar.

Babası bir beddua eder, anası bir beddua eder; evlat beladan belaya çarpılır. O duası yüzünden iki yakası bir araya gelmez.

Onun için duası makbul insanların bedduasından

sakının! O iyi insanların duasını kazanmaya da bir gayretiniz olsun. Fukaraya gidin!

Bir kardeşimizin davranışı çok hoşuma gitti, Allah razı olsun, mecmuaya da yazdım:

Bizim yaşlı ihvanımızdan bir kadıncağız varmış. Ben yaşıyı seksen beş sanıyordum meğer yüz beş yaşındaymış. Zavallı, Haliç tarafında surların bir kovuğunda yaşıyormuş. Bizim kardeşlerden ona gidip gelip yardım edenler, bakanlar oluyormuş ama uzaktan yardım. Bir gidip ziyaret ettiğin zaman yardım başka, devamlı yardım başka.

Gitmiş bakmış ki kış günü üstü başı açık, ıslak, çıplak, hasta, on-on beş gün yemek yememiş. Aciz, ihtiyar olduğundan derdini anlatamamış, yirmi beş kiloya düşmüş. Almış onu evine getirmiş, Allah razı olsun. Bakmış etmiş, yıkamış, sarmış, sarmalamış, toplamış, almış. Öyle mazlum, fakir bir kimsenin gönlünü almak çok güzel bir şey.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:³

أَبْغُونِي ضُعْفَاءَكُمْ فَإِنَّمَا تُرْزَقُونَ وَتَنْصَرُونَ
بِضُعْفَائِكُمْ

³ Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.290, no:1624; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.162, no:2227; Neseî, *Sünen*, c.X, s.262, no:3128; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.198, no:21779; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.117, no:4139; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.30, no:4388; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.345, no:6181; İbn-i Asâkir, *Târihi Dimâşk*, c.XIX, s.253; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.179, no:6048; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.119, no:181.

RE. 8/8 (*Ebğünî duafâeküm, feinnemâ türzekûne ve tünsarûne bi-duafâiküm*)

(*Ebğünî duafâeküm*) “Bana sizin içinizdeki zayıflar konusunda yardımcı olunuz. (*Feinnemâ türzekûne ve tünsarûne bi-duafâiküm*) Çünkü siz rızka ve zafer zayıflarınızın berekâtıyla, zayıflarınızın hürmetine, zayıflarınızın hatırına nâil oluyorsunuz.”

Allah size zaferi neden veriyormuş?

Düşmana galebe çaluyorsunuz, Allah Allah! Şu kadar cık az müslüman askeri, bu kadar çok düşman askerini kırmış geçirmiş, zafer kazanmış. Bu zafer neden?

İçinizdeki zayıfların hürmetine Allah size zafer veriyor. Onların duası berekâtına Allah size rızık veriyor, yağmur veriyor, bereket veriyor, hububat veriyor, meyve veriyor.

Kim bu zayıflar?

Miskindir, zayıftır, fakirdir, ihtiyardır, çocuktur; hepsi zayıf. İhtiyar da zayıf; çünkü gücü yetmez, çocuk da zayıf çünkü ufacık tefecik, fakir de zayıf çünkü mâlî gücü yok; miskin de öyle. Tabi bu zayıfların zayıflık hâlinde yaptıkları dua, candan oluyor.

Götürüyorsun insanlara bir iyilik yapıyorsun, dünyalar onun oluyor; “Allah senden razı olsun! Allah ne muradın varsa versin!” diye candan dua ediyor. Hakikaten onun işini gördüğü için hemen onun berekâtına ihyâ oluyor.

Rahmetli bacanak bizim ihvandan arkadaşlara anlatmış: “—Dükkân kesat, ticaret bozuk, işler durgun, piyasa kan ağlıyor. Birden benim dükkân çalışmaya başlardı. Allah Allah, bol bol para kazanmaya başlıyorum. Anlardım ki kayınpeder gelecek.” dermiş.

Hocamız Mehmed Zahid Kotku Hz. Bursa’ya gideceği zaman, Allah büyük damadına önceden rızkını göndermeye başlıyor. Ticareti gelişmeye başlıyor, bol paralar kazanmaya başlıyor. Ondan sonra da Hocamız gidiyor.

Neden? İşte Allah sevdiği kulu. Sevdi mi, bereket onunla beraber her tarafa gider.

Ben Hocamızın hayatını, kitaplarının ön tarafına yazdığım zaman, hayatından gördüğüm, müşahede ettiğim değerlerin anısına dayanarak dedim ki:

“—Nereye giderse, bereket de oraya gidiyordu. Kıtlık bir yere gitse orası bolluk oluyordu, yiyecek içecek doluyordu. Herkes istifade ediyordu, yiyordu içiyordu, yine de artıyordu. Bunu görüyorduk.

Hemen bazı münkirler dillerine dolamışlar: “—Efendim, böyle şey olur mu? Bu küfür, inkâr...”

Küfür filan değil. Allah’ın rahmetinin tecellîsini görmüşüm,

söylüyorum. Sen görmemişsin sen de inkâr ediyorsun. Allah sana da göstereyim, ne diyeyim? Nasipsiz, görmüyor!

Ben de bilirim; senden fazla bilirim ben, âyeti, hadisi, neyin küfür olduğunu, neyin inkâr

olduğunu.

Ben diyorum ki gidilen bir yerde bir değişiklik oluyor. Bakın sonradan duydum bunu; bunu da duysaydım bunu da söylerdim.

“—Birden işlerimde bir bereket başlardı. Anlardım ki Hocam gelecek ve bir hafta sonra pat diye hocam gelirdi.”

Böyle anlatıyormuş. Ben duymadım, bana söylemedi. Bir başkasına söylemiş, ben duydum hoşuma gitti. Ama öyleydi, öyle olduğunu ben de biliyorum. Başka misallerden de biliyorum.

Muhterem kardeşlerim!

Allah’ın sevgili kullarının duası berekâtıyla çok hayırlı şeyler olur. Zayıfların, çocukların, ihtiyarların, dulların, yetimlerin duası hürmetine çok şeyler olur. Bunları kollayalım!

Biz rahat mıyız?

“—Rahatız.”

Apartmanda mı yaşıyoruz?

“—El-hamdü lillâh...” Kaloriferli mi?

“—El-hamdü lillâh...”

Sıcak soğuk suyumuz var mı?

“—El-hamdü lillâh...” Buzdolabımız var mı?

“—El-hamdü lillâh... Amerikan buzdolabım var, iki kapaklı; dışarıdan bardağı dayadım mı, soğuk suyu gelir. Bilmem kaç milyona aldım, şöyle oldu böyle oldu.”

Tamam, Allah daha çok versin. Hayrı bereketi çok olsun ama sen de fakirleri unutma, sen

de fukarâyı unutma! Allah sana bu nimetleri vermiş, nimetlere şükret. Bu nimetlerden mahrum olanları da unutma! Kaloriferli dairende rahatken, kış gününde titreyenleri unutma! Balkona oturmuş tok karnına çay höpürdetirken, on beş gün aç kalıp bir deri bir kemik kalanları unutma!

Unutma, Allah sana daha çok versin. Ben sana verilen nimeti küçümsemiyorum. Hepimize vermiş, ama bir de vermediği insanları düşünelim.

c. En Büyük İyilik Şuurlu Yetiştirmek

Vermediği insanlar nerede?

Vermediği insanlar burnumuzun dibinde, haberiniz yok. Edirnekapı'da... O semtlere gitmeyiz ki, "kenar mahalle" deriz, gitmeyiz.

Eski bir elbise giy, bir kasket giy, yamalı bir ceket giy, paraları cebine doldur, millet seni fakir sansın, eski mahalleye bir gir bakalım. Yırtık bir pabuç tedarik et, çamurlu bir pantolon giy; git bakalım oraya...

"Tebdîl-i kıyâfet" diyorlar; hani bazen padişahlar tebdîl-i kıyâfetle giderlermiş. Sultanım, sen de öyle tebdîl-i kıyâfetle fakir bir mahalleye git bakalım. Sen de bir git bakalım, gör bakalım!

Bir gecekondunun kapısını çal:

"—Çemişgezekli Ahmet Ağa burada mı oturuyor?" diye sor.

Yalan, yok öyle bir şey ama maksat orayı bir gör.

Bir kapı gıcırdatarak açılıın. Bir gör bakalım içerisini, ne kokuyor?

Bakalım içeride ışık var mı, yiyecek var mı? İnsanlara bir bak bakalım, çocuklara bir bak.

“—En kötüsü çocuklar; çok terbiyesizler hocam!”

Bak gördün mü terbiyesiz yetişecek; ya hırsız olacak, ya esrarkeş olacak. Dünyası da kayacak, âhireti de bitecek; en kötüsü de o...

O zaman eğitim, en önemli şey oluyor. O çocuklardan üç tanesini, beş tanesini yanına alabiliyor musun?

al gecekondusunun kapısını, tak tak tak.

“—Selâmün aleyküm, ben bu çocuğu çok sevdim, müsaade eder misin bunu ben okutayım? Müsaade eder misin? ‘Yine sen gel, yine sen görüş, ben çocuğunu tamamen elinden almıyorum, tahsilini ben üzerime alayım, müsaade eder misin?’ de.”

Bir ocuk okut, bir iki ocuk okut.

Bazı arkadaşlarım var, biliyorum; Allah razı olsun!

“—Ben filanca çocuğu okuttum, hukuku bitirttim, evlendirdim.” diyor.

Var böyle aıkgzler. Herkes gafil değil. Var böyle fukara çocuklarını alıp da yetiştirenler.

Türkiye içinde burnumuzun dibinde fakirler var muhterem kardeşlerim! Türkiye içinde çok var. Türkiye dışında çok var.

Filipinler’de birkaç sene önce Manila Havaalanı’na indik. Bizim arkadaşlardan birisi taksiye atladı, kayboldu gitti. Sonra geldi gözleri yaşlı...

“—Neredeydin? Nereye gittin? Niye bize haber vermedin?” dedim

“—Hocam, zekâtlarımı şu cebime doldurmuştum, burada çok fakir var. Bildiğin gibi değil, bu Filipinler’de çok müslüman fakir var dedi. Oranın camisine gittim, sağda solda yatıyorlar. Elimin yettiğine, paramın yettiğine zekâtımı dağıttım, geldim.” dedi.

Oradaki sefalete ağlamış, dayanamamış. Bangladeş öyle, Hindistan öyle, Pakistan öyle, Vietnam öyle...

Vietnam’da bir sürü müslüman var, İslâm âleminin haberi yok. Vietnam’da bir savaş oldu, kim bilir kaç tane müslüman kardeşimiz gitti. Oralar bir zamanlar İslâm diyarlarıydı. Pasta böler gibi dilim dilim böldüler.

Vietnam, Laos, bilmem şu ülke, bu ülke... Bir kıtayı kaç parçaya böldüler, bir bölgeyi kaç parçaya böldüler. Emperyalistler böldüler. Müslümanlar çoktu.

Müslümanlar ezgin, müslümanlar her yerde üzüntüde. Müslümanların zayıflarına acıyıp yardım etmemiz lazım ve en büyük yardım da onu müslüman yetiştirmek.

Karnını doyurursun, karnı doydu mu gider, içki içer. Karnını doyurdun mu gider, zina eder. Karnı doydu mu gider, başka şey yapar.

En iyisi gönlünü doyurmak, en iyisi onu iyi insan yetiştirmek. En iyisi onu iyi müslüman yetiştirmek muhterem kardeşlerim!

Onun için Hocamız Mehmed Zahid Kotku Hz. bize emretti, şuralarda görevlendirdi. Sağlığında bizi oturttu, konuşturdu, kendisi dinledi. Biz eğitime çok önem veriyoruz. Eğitimi vaazla yapıyoruz. Biz okuyoruz, siz dinliyorsunuz, Allah razı olsun!

Bakkallar; “Müşteri velînimetimdir.” diyor. Vaazı dinleyen cemaat de bizim velînimetimiz. Siz olmazsanız biz kime mal satacağız? Siz bizim velînimetimizsiniz. Her yerden geliyorsunuz; biz size mal satıyoruz, kazanıyoruz. Allah bereket versin! Siz de

kazanıyorsunuz; mal alıyorsunuz. Siz de kazanıyorsunuz, biz de kazanıyoruz.

Yetmiyordu; Mehmed Zahid Kotku Hocamız’dan sonra biz bu camiyi sekiz misli, on misli büyüttük. Şu cami alan olarak sekiz veya on misli büyümüştür. Sağındaki evi aldık, solundaki evi aldık.

Ben ilk önce ümitsizliğe düştüm:

“—Şu evi alalım.” dedim, cemaatte bir hareket yok. “Para toplayalım.” dedim, cemaatte hareket yok. Meğer varmış ama dağlar yavaş yavaş hareket edermiş. Evler alındı, yıkıldı, yapıldı, cami büyüdü, alt kat oldu, üst kat oldu, dip kat oldu; yerin dibi oldu, yerin üstü oldu...

Allah sizden razı olsun, ecr ü sevâbınız çok olsun... Bu dünyada fânîyiz, göçüp gideceğiz.

Yetmiyor; bu cami değil de daha büyük bir cami olsa daha güzel olur.

Sultanahmed'de de vaaz nasip oldu bana, Me-kke-i Mükerreme'de vaaz nasip oldu, Medine-i Münevvere'de de vaaz nasip oldu, el-hamdü lillâh... Ama bir de neşriyat yaptığın zaman, elli bin tane mecmua basıyorsun, elli bin mecmuayı elli bin aile okuyor:

“—Güzelmiş. Bakayım Şu sayfada ne yazmış, bu sayfada ne yazmış.”

Sözü yüz binlerce insana götürmüş oluyorsun. Bir kitap yazıyorsun, dağıtıyorsun; milyonlarca insan okuyor.

Sonra bir talebe yetiştiriyorsun...

El-hamdü lillâh, Şimdi biz sevinç içindeyiz, bayram yapıyoruz içimizden bayram yapıyoruz: Yetiştirdiğimiz talebelerin bir kısmını Ra-mazan'da Yugoslavya'ya gndermişiz. Ben burada yoktum; arkadaşlar, hoca ağabeyleri göndermişler. Yugoslavya'da, Ramazan'da namaz kıldırmişlar, vaaz etmişler. Oradaki müslüman-lar çok sevinmiş, sarılmışlar; “Gitmeyin!” demişler, beğenmişler. Bayram ettik, el-hamdü lillâh.

Neden?

Diktiğimiz fidanların meyve verdiğini gördük. El-hamdü lillâh diktiğimiz fidanlar meyve verdi, yetiştirdiğimiz gençler vaaz veriyor, beğeniliyor. Bulgaristan'dan istiyorlar, Arnavutluk'tan istiyorlar, Kosova'dan istiyorlar, Belgrat'tan istiyorlar.

Her yerden hoca istiyorlar, gönderebilirsek mutlu oluyoruz. En iyisi o. Çünkü sen bir hocayı gönderiyorsun, bir hoca bakıyorsun bir muhiti çekip çevirmiş, idare etmiş ve insanlara Allah'ın yolunu sevdirmiş. Aşkullah, muhabbetullah aşılamaş; o da faydalı insan olmuş, en güzeli bu...

Onun için kurs yapmaya, kolej yapmaya, dersane yapmaya yönelin; dergi çıkarmaya, kitap basmaya yönelin, kendinizi yöneltin.

Geçen gün Yalova'ya gittim. Yalova'da bizim "Canan Kız Kur'an Kursumuz" var. Bu sefer gittim, baktım dört katı çıkmış, çatı kapanacak hâle gelmiş. Çatının betonu dökülmüş, çatı kapanacak hâle gelmiş. Kıştan önce kaba inşaatı, sıvası filan bitirilebilir.

"—Hocam, kapatamıyoruz, paramız yetmiyor." dediler.

Ben sizi gözleyip duruyorum, ben o kursu takip edip duruyorum. Kursun içine kızları yerleştireceğiz; İslâm'ı bilen hoca hanımlar yetişecek.

"—Pazar günü İskenderpaşa'ya gelin, orada cemaate söyleriz, çatıyı da kapatırsınız, Allah'ın izniyle çatının üzerine de üç dört kat daha çıkarırsınız." dedim.

Neden?

Hoca hanım yetiştirecekler. Başka müesseseler de kuruyoruz.

Birisi; "Hocam, sizin derginiz 9 bin liraya çıkmış, bizim ilde alınmıyor." dedi. Alın. Bunun dokuz

bin liraya çıkması keyfimizden değil. Kâğıt pahalılığından, masraf pahalılığından birçok dergi kapanmaya başladı. İslâmî dergilerin çoğu kapanıyor. Gazeteler kapanma tehlikesiyle karşı karşıya. Siz bizi kapattırmayın, okuyun, sadece okumanızı istiyoruz.

Biraz pahalı buluyorsanız da okuyun, ne yapalım? Bu pahalılığı da keyif için yapmıyoruz biz. İslâm'ın emirlerini yazmak için bir dergi çıkarmak lazım, eh pahalıysa pahalı! Siz çok alırsanız tirajı çoğalır, ucuz olur. Kazanırsak bir dergi daha çıkarırız. şimdi biz kaç tane dergi çıkarıyoruz, elhamdülillah.

Onun için İslâm'a hizmet en önemlisi oluyor. Fukarâya hizmet güzel ama fukarânın da imana, İslâm'a gelmesini sağlamak en önemli oluyor.

Gecekondu mahallesine gittiğimiz zaman adamın üstüne elbise giydirmek önemli, çocuğunu doyurmak önemli ama çocuğunu müslüman yetiştirmek daha önemli.

Düşünün ki bir gecekondudaki bir sarhoşun çocuğu bakıyorsunuz dört başı mamur müslüman olmuş. Güzel bir şey değil mi?

Derenin akışını başka tarafa çevirmiş olacağız. Çünkü kurdun oğlu kurt olur. Sarhoşun oğlu ayyaş olur, esrarkeş olur ama ne olmuş oluyor?

Biz onu din adamı hâline getirirsek veya müslüman bir insan, namuslu bir insan hâline getirebilirsek, Allah'tan korkan bir insan hâline getirirsek Türkiye'yi de kurtarmış oluruz, dünyayı da kurtarmış oluruz.

Ben bazı kimselere anlatamıyorum. Cami yapmaktan evvel basına önem verin, okula önem verin, insan yetiştirmeye önem verin. İnsan yetiştirdi mi camiyi yapar. Cemaat oldu mu camiyi yapar. Siz bu camiyi sekiz misli büyüttünüz.

Neden?

Cemaat olduğu için. Cemaat olmasaydı musluklarının tamirini yaptıramazdınız. Cemaatle oluyor bu... Cemaat olmayan camilerde böyle bir faaliyet, böyle bir genişleme görüyor musunuz?

Görmüyorsunuz. Cemaatle oluyor her şey. Birlik ve beraberlikle oluyor.

O bakımdan aziz ve muhterem kardeşlerim, dua edin. Duayı aşk ile şevk ile yapın. Duası makbul insanların duasından istifade etmeye çalışın! Mazlumun âhını almayın, iyi insanların bedduasını almayın; fukarâyâ, zuafâyâ, zayıflara yardım ederek böylece Allah'ın rızasını kazanmaya çalışın! Öylece işlerinizin rast gitmesine, dualarınızın geçerli olmasına gayret edin.

Kendinize dua ettiğiniz gibi arkadaşınıza, komşunuza, kardeşinize de dua edin, kötü insanlara da dua edin.

“—Efendim, bizim muavin berbat, rüşvetçi, bizim devlet adamı şöyle...”

Tamam; “Onu da Allah ıslah etsin.” diye dua et. “—Efendim, bilmem Endonezya’daki yönetim çok zalim!”

“—Allah ondan kurtarsın.” diye dua et.

Ettin mi hiç cânı gönülden? Etmedin. Çünkü dikenin ucu senin ayağına batmıyor. Endonezya'daki ne kadar sıkıntı çekerse çeksin; sen burada yazlığını, kışlığını ihmal etmiyorsun. Keyfin yerinde. Dikenin ucu birazcık ayağına dokunsaydı o zaman ah ederdin, vah ederdin.

Endonezya'daki müslüman için dua etmiyorsun. Neden? İztırabından haberdar değiliz. Zalim bir idaresi varmış.

Somali'deki müslüman için dua etmiyorsun, çünkü acıyı duymuyorsun. İnsanların nasıl mazlum olduğunu, nasıl zincirlere vurulduğunu, nasıl öldürüldüğünü bilsen...

Mekke-i Mükerreme'de Arnavutluk'un Diyanet İşleri Başkanı ile tanıştık, ihtiyar bir adam. Seksenlik bir insan, Allah ömür versin. Yirmi bir sene hapiste kalmış.

Haberiniz var mıydı? Haberimiz var mıydı? Hiçbir şeyden haberiniz yok. "Müslüman" diye hapislerde kalmış insanlar var.

Onun için müslümanlardan haberdar olun. Haberdar olması yine basına geliyor, haberleşmeye geliyor. Kuvvetli basın müesseselerini kurmaya geliyor, muhterem kardeşlerim!

Sonunda dönüp dolaşıp iş, kesedeki paranın Allah yoluna sarf edilmesine dayanıyor. Allah şuurlu müslüman eylesin... Şuurlu`dua etmek nasib eylesin... Dünyanın ta öbür ucundaki müslüman kardeşlerimize de dua edecek bir gönül versin bize... Onu unutmayan, ona acıyan, onun acısıyla dertlenen bir gönül versin...

Gerçek İslâm tutkusu versin bize Allah, o halleri nasib eylesin...

d. Kardeşlerinize İsimleriyle Hitab Edin!

Üç hadis belki okuyabiliriz. Birisini okuduk. İkincisi hadîs-i şerîf bu...

Birinci hadîs-i şerîf, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmişti. Bu da Abdullah ibn-i Cerad RA isimli bir sahabeden rivayet edilmiştir. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁴

أَدْعُوا إِخْوَانَكُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَلَا تَدْعُوهُمْ بِالْأَلْقَابِ

(عد. عن عبد الله بن جراد)

RE. 22/1 (*Üd'û ihvâneküm bi-esmâihim, ve lâ ted'ûhüm bi'lelkâb.*)

(*Üd'û ihvâneküm bi-esmâihim*) “Müslüman kardeşlerinizi, tanıdıklarınızı, dostlarınızı güzel isimleri ile çağırın!”

“—Ahmet Bey, Hasan Bey, Abdullah Bey!” filan neyse ismiyle çağırın.

(*Ve lâ ted'ûhüm bi'l-elkâb*) “Onları rahatsız edecek lakaplarla çağırmayın!”

“—Kör Ali, buraya gel!”

“—Topal Ahmet, şu işi yap!”

“—Sağır Hasan, şöyle yap...”

Olmaz! Kötü lakaplarla, kalbini kırarak konuşmak olmaz! Veyahut;

⁴ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.421, no:45219; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.99, no:978.

“—Bu işi kim yaptı? Bu duvarı kim yaptı?” “—
Hani Kel Ali derler ya, işte o yaptı.”

Olmaz! Böyle haysiyet kırıcı, üzücü, duyduğu zaman sahibini mahzun edecek lakapları kullanmayı Efendimiz uygun görmüyor.

Nereden kaynaklanıyor bu?

Ayet-i kerimeden, hadîs-i şerîften. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ
يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ
يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا

بِالْأَلْقَابِ

(الحجرات: ١١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) “Ey iman edenler!
(*Lâ yeshar kavmün min kavmin*) Bir kavim,
öteki bir kavimle alay etmesin! Alaya almasın,
maskaraya almasın, alay etmesin!”

(*Asâ en yekûnû hayran minhüm*) “Belki de
alay ettikleri, o beğenmedikleri kimseler
kendilerinden daha hayırlıdır.” Bir de alay
ediyorlar, alay etmesinler. Onları dalgaya, tiye
almasınlr.

(*Ve lâ nisâün min nisâin*) “Kadınlar da öbür bazı
kadınları alaya almasın, maskaraya almasın!
Onları dillerine dolamasın! (*Asâ en yekünne
hayren minhünne*) Belki onlar kendilerinden

daha hayırlı olabilirler.”

Bu alaya almak, dalga geçmek, aleyhinde konuşmak yasaklanmış.

(*Ve lâ telmizû enfüseküüm ve lâ tenâbezû bi'l-
elkàb*) “Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi
kötü lakaplarla çağırmayın!” (Hucurat, 49/11)

Birbirilerinize göz kaş işaretleriyle böyle şeyler
yapmayın. “Falanca var ya, anlarsın ya!” filan
gibi bazı işaretlerle de kalp kırıcı şeyler olur.
“Bak filanca geçiyor, hani anlarsın ya!” Bu da
doğru değil. “Bir de birtakım lakaplar takıp da
öyle anmayın!” diyor.

Bunların hepsinde, temelinde sebep ne?

Temelindeki sebep; muhabbetin bozulmamasını
sağlamak. Müslümanların muhabbetli olması
lazım. Müslüman toplumunun sağlam bir
toplum olması lazım. Müslüman toplumunun
fertlerinin birbirini sevmesi lazım. Şu camideki
insanların birbirleriyle, her camideki insanların
birbirleriyle samimi dost, kardeş, ihvan olması
lazım. Birbirini kıracak işler yapmaması lazım.

İslâm’da birbirini kıracak işler günah. Aleyhte
konuşmak, laf getirmek götürmek, hakaret
etmek, üzme, kırmak bunların hepsi günah.
Sevindirmek sevap. Mesele bu kadar basit. Hiç
kimseyi, karıncayı bile incitmeyeceksin; kurda,
kuşa, yapabilirsen kuşlara bile iyilik yapacaksın.

Sıcak yerde ağacın altına köpeği bağlamışlar.
Kendileri gezmeye gitmiş, eğlenmeye gitmiş.
Köpek orada sıcaktan dili bir karış sarkmış.
Götürdük, su verdik. Hemen dikildi hayvan, bir

daha götürdük bir daha dikildi.

Neden? Sıcaktan ciğeri yanmış.

Köpeğe bile iyilik yapsan onun da sevabı var. Kurda kuşa bile iyilik yapsan onun da sevabı var. Onun için iyilik yapmaya çalışacağız. Kötülük yapmayacağız, kalp kırmayacağız, kalp kırıcı hitaplarda bulunmayacağız.

Niye karşımızdakine “beyefendi” diyoruz? Niye birisi bir şey söyleyince “efendim” diyoruz? Terbiyemiz güzel olduğundan.

Dedelerimiz bizi güzel terbiye etmiş.

“—Anlayamadım efendim.”

“—O senin efendin mi, sen onun kölesi misin?”

“—Değil ama terbiyemiz böyle...”

“—Bir daha tekrar eder misiniz efendim, buyurun efendim, rica ederim efendim. Beyefendi nasılsınız, hanımefendi müsaade eder misiniz?”

Ne güzel! Bunlar güzel şeyler.

Bir de, “Koca karı, sus moruk!” Bir de böyleleri var değil mi? Bunlar kırıcı şeyler. Kırıcı şeyleri bırakacağız; hele kötü lakapları...

Bazıları kötü lakap takıyor. Bu hususu meslek edinmiştir, mahirdir; ona lakap buna lakap... Güya o verdiği isimlerle herkesi güldürecek. Bunlar doğru değil, günah ve zararı çok. O ismi başkaları kullandıkça, hep o ortaya atana günah yazılıyor.

Kimseyi kırmayalım, kimseye kötü hitap etmeyelim!

Biliyor musunuz hayatta başarı kazanmanın bir yolu, muvaffak olmak için riayet edilecek noktalardan birisi de, karşındaki insana nasıl hitap edeceğini bileceksin. “Beyefendi” dersin memnun oluyorsa, öyle diyeceksin.

Hacca gitmiş bir hacı kardeşimizi hatırladım.

“—Orada birisine, ‘Yâ seyyid!’ dedin mi, adam dört köşe oluyor.” diyor.

Seyyid, beyefendi demek, soylu kişi demek, bir topluluğun efendisi demek.

“—Yâ seyyid dediğin zaman adam bıyık büküyor, hemen seviniyor.” diyor.

Neden?

Hitap güzel. Şişt, hey, bilmem ne falan desen adam bakmaz bile. Arkadan öyle kötü seslenildiği zaman hiç bakmaz bile.

Güzelce, “Beyefendi, bakar mısınız?” deyince herkes bakar. Neden?

“—Beyefendi” sözü güzel olduğu için.

Hitabı güzel yapmayı öğreneceğiz. Güzel kelimelerle hitap etmeyi öğreneceğiz.

“—Bey baba, müsaade eder misiniz, size yardım edebilir miyim? Kolunuza gireyim, karşı tarafa geçireyim.”

“—Adam memnun olur, peki evladım, berhudar ol evladım, Allah razı olsun, Allah sana da ihtiyarlığında böyle hizmet eden kimseler nasip etsin. İnşallah hürmet gör, iki cihanda hürmet ve izzet kazan.” der, dua eder. Neden?

“—Beybaba” dedin, iyilik yaptın. Artık hitap etmeyi bileceksiniz.

“—Aziz kardeşim, değerli dostum.”

Biz ne demişiz, dedelerimiz ne demiş? “Canım” demiş. Can ne demek? İnsanın en kıymetli varlığı. “—Buyur canım.”

Şimdi belki kelimelerin kullanım alanı değişiyor ama canım bu, can, can kelimesi.

Onun için, güzel sözlerle hitap etmeye kendimizi alıştıralım. Kötü lakaplar koymayalım, isim takmayalım, lakap takıp da üzmemelim, lakap takıp da iyi insanları alçaltacak, küçültecek, maskaraya alacak işler yapmayalım.

Bu hadîs-i şerîften çıkan bu. Siz de buna riayet edin. Ve konuşacağınız kimseye hitaba dikkat edin.

Hatırlıyorum, fakülteye ilk gittiğimde tecrübem az, bir keresinde birisine “Ağabey!” dedim. Ama o bana “Buyurun, efendim!” dedi. Hoca bana, “Buyurun efendim!” dedi. Anladım ki “Ağabey” sözünü âmiyane buluyor, beğenmedi. Ben de “Hocam!” dedim, soruyu tekrar değiştirdim.

Neden?

“—O bana asistan” diye, ben de talebeyim, kendime yakın diye onu sevdim, ‘Ağabey!’ diyecektim ama, o bana “Buyurun efendim!” dedi. Talebesine “Buyurun efendim!” deyince, ben de hemen vaziyetimi toparladım. “Hocam!” dedim, “Sayın hocam!” deyip öyle geçiştirdim.

Demek ki güzel hitap edeceğiz. Demek bazen “Ağabey” sözü rahatsız edebiliyor.

“–Hafız, buraya gel!”

Hafız sözü güzel ama adam seni sakallı gördüğü için adeta hakaret ediyor gibi;

“–Hafız otur, hafız kalk, dur hoca, şunu şöyle söyle! Hoca müsaade et de bir soru soralım!”

Hoca sözü güzel bir söz ama, söyleyiş tarzı itibariyle insana dokunuyor. “Dur amca, dur baba” filan insanın hoşuna gitmiyor. Biraz kibar tabirlerle insan lisanı güzel kullanmayı öğrenmeli.

e. Yakîn ve Şek

Muhterem kardeşlerim!

Üçüncü hadîs-i şerîfe geçiyoruz. Bitireceğim, terlediniz maşaallah hamama girmiş gibi, ben de terledim. Arkamıza bir musluk taksak, sırtımızdan tın tın damlayacak. Tabi Allah rızası için. Sevabı çoktur inşaallah...

Hiz. Âişe Vâlidemizin rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf. Allah şefaatine erdirsin... Hiz. Âişe validemiz RA fakihti, alimdi; alime, fakihe bir hatun idi. Her şeyi bilirdi, bayağı ciddi bir alimdi.

Allah bizim kızlarımızı, torunlarımızı, hanımlarımızı da Hiz. Âişe anamıza benzetsin... Bizi de sahabe-i kirâmın alimlerine benzetsin...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

---

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.473, no:19840; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.II, s.103, no:986.

إِدْفَعُوا عَنْ وُضُوءِكُمْ بِالْيَقِينِ وَعَنْ صَلَاتِكُمْ بِالشَّكِّ

(الديلمى عن عائشة)

RE. 22/2 (*Idfeû an vudûiküm bi'l-yakîn, ve an salâtiküm bi's-şek.*)

(*Idfeû an vudûiküm bi'l-yakîn*) “Abdestlerinizi yakîn ile şüpheden koruyunuz, muhafaza ediniz; (*ve an salâtiküm bi's-şek*) namazlarınızı zan ile koruyunuz.”

Ne demek bu? Mânası şu:

“—Sen abdest aldın mı?”

“—Almıştım Hocam, buraya gelirken, İskenderpaşa'ya gideceğim diye bir güzel abdest aldım.”

“—Tamam, abdest aldığın kesin mi?”

“—Kesin...”

“—Acaba benim elim kanamış mıdır? Acaba abdesti kaçırmış

mıyım? Acaba şöyle olmuş mudur? Acaba abdestim zedelendi mi?”

Hiçbir şey olmamıştır, ne korkuyorsun? Hiçbir şey olmamıştır. Aldığını biliyor musun? Biliyorsun; tamam, o zaman abdestlisin.

“—Farkında değilim çok işler geçti, çok insanla konuştum, ya abdestim kaçmış ise, farkında değilim.”

Vesveseye düşme! Bak bu hadîs-i şerîfe göre

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

“—Abdestini aldığını yakîn olarak biliyor musun? Şeksiz şüphesiz almış mıydın?”

“—Yüznumaraya gitmiştim hocam, tamam, oradan çıktım, bekledim, ondan sonra abdestimi aldım, iyi biliyorum, tamam.”

Abdestini aldığını biliyorsan, bozduğuna dair bir tereddüt, vesvese geliyorsa, abdestin var, bozulmadı; kesin kaidedir. Çünkü bozduğunu kesin olarak bilmiyorsun da acaba diyorsun, tereddüt ediyorsun. Şeytan senin gönlünü kurcalıyor, vesveseye düşürecek. Hiç yüz vermeyeceksin.

“—Aldığımı kesin olarak biliyorum, bozduğum kesin değil.” Tabii bozduğu kesin belli olsa, o zaman bozulmuştur, tamam. “—Dişlerim kanadı tükürdüm, tamam, abdestim bozuldu.”

Öyle olsa abdestin bozuldu, tamam. Kesin olarak biliyorsan. İyi ama abdest aldığını kesin olarak biliyorsun da, bozulduğunu kesin olarak bilmiyorsan nesen sen?

Abdestlisin.

“—Ya değilsem?”

Ya değilsemi yok bu işin, o tarafı çizeceksin, abdestlisin sen. Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor. Aldığını biliyorsan o zaman abdestin sağlam.

Namazda acaba üç rekât mı kıldım, dört rekât mı kıldım? Hangisi?

Hangisine zann-ı gâlibin varsa, hangisine daha

çok gönlün yatıyorsa onu yap. İhtiyata riayet et.

“—Abdestte de ihtiyata riayet etsek olmaz mı?”

Olur ama olmaz. Neden?

Şeytan sana orada kancayı taktı mı seni bir vesveseye düşürür. Ne abdest alabilirsin ne namaz kılabilirsin, perişan olursun.

Gidersin “Her ihtimale karşı ihtiyaten bir abdest daha alayım.” dersin. Tam abdesti alırken ayağını kaldırırken, bir kıpırtı olur, abdestin kaçtı mı kaçmadı mı “Hadi baştan alayım.” dersin.

Bir daha alırsın, tam öbür ayağını yıkayacağı zaman bir kıpırtı olur, şeytan kıl çeker...

Peygamber Efendimiz öyle diyor, kıl çekermiş.

Bozuldu mu bozulmadı mı? Yine ihtiyaten bir daha alırsın.

Sen bekle ihtiyatı. Müezzin ezanı okur, imam kameti okur, farza dururlar, farzı bitirirler, ikindinin vakti geçer, sen daha “Abdesti bitireceğim.” diye uğraşırsın.

Neden?

Şeytanın ağına düştün de ondan. Şeytan seni artık avucuna düşürdü. “Acaba kaçtı mı, acaba yellendim mi, acaba bir damla çıktı mı, gideyim bir daha bakayım, şöyle mi oldu böyle mi oldu?” derken yüznumaraya girer, yüznumaradan çıkar, yarım abdest alır, tekrar tazeleyim bilmem ne yapayım derken “Amma aldattım bu Müslümanı!” diye. şeytan kahkahayla hâline

güler.

Onun için aldığını kesin biliyorsan abdestlisin, bozduğunda şüphe varsa yakîni bozma, abdestlisin.

Bu hadîs-i şerîf bunu anlatıyor. “—Namazı üç mü kıldım dört mü kıldım?” Hangisine kânî gelirsin?

“—Dört rekât kıldığıma kânî geliyorum.”

Tamam, es-selâmü aleyküm ve rahmetullah, es-selâmü aleyküm ve rahmetullah dersin. Namazın kabul oldu, bitti. “—Ya üç kıldıysam?”

Ama dört kıldığına kânîsin, yallah, hadi bakalım vesveseye ihtiyacın yok.

“—Galiba üç kıldım gibi geliyor.”

Tamam, bir rekât daha kıl dört olsun, yallah. Yine yallah.

Muhterem kardeşlerim!

Bu şeytan çok kurnazdır. Melun, çok kurnazdır. Neden?

Hız. Âdem Atamızdan beri aldata aldata pişkin oldu. Mesleği aldatmak olduğundan muazzam usta bir şeydir bu. Aldatır, seni de aldatır, beni de aldatır, vesveseye düşürür, namaz kılamaz olursun. Neden?

Tam abdest alamıyorsun ki.

“—Ya bırak, bir keresinde de şöyle kılıver, bak Efendimiz çıkış noktasını gösteriyor. Kılıver, olsun bitsin, bozulduğunu bilmiyorsun.”

“—Ama bozulur gibi geldi, tam arkamda kıpırtı oldu gibi geldi, acaba hava mı çıktı, çıkmadı

mı?”

Hayır, şeytan kıl çeker. Kıl çekiyor, biraz orasını kıpırdatıyor ki öyle sansın.

“—Bir kıpırtı olur gibi oldu hocam.”

Efendimiz diyor ki, bakın dinde utanmak yok; kokusunu ve sesini duymadıkça abdest bozulmaz.

Hani yellendi mi yellenmedi mi? “—Orada bir kıpırtı oldu.”

Kıpırtı oldu ama hiç pis koku yayıldı mı? Yayılmadı. Hiç ses duyuldu mu, çirkin bir ses? Hiç ses duyulmadı.

O zaman abdestin var, hadi bakalım yallah! Döverim seni, hadi bakalım! Namaza yetiş, çünkü şeytanın tuzağına düşersin.

Muhterem kardeşlerim! Bu hadîs-i şerîf bunu diyor. Niye size bunu biraz karikatürize ederek anlattım?

Çok insan vardır şeytanın bu oyununa, bu tuzağına düşen, çok insan var. Hele gençler, pırlanta gibi gençler, yeni İslâm’a girmiş, her şeyi güzel yapmak ister. Geçerken bakarsın, abdest alıyor; aferin, maşaallah. Dönersin, gelirsin maşaallah yine abdest alıyor, devam ediyor. Yine gidersin bakarsın, yine abdest alıyor.

Kolunu kıvırıyor, dirseğini sürttürüyor, bir daha yapıyor, bir daha yapıyor...

Yeter ya, hayır, yahu oraya su da gitti, derin yırtılacak. Yine böyle vesvese yapar:

“—Buraya gitmedi!”

Neden? İçine vesvese düştü. Çünkü çok durdu.

“—Vesveseye düşmeyin, şeytana kendinizi güldürmeyin.” diye bu hadîs-i şerifi söylemiş.

“—Abdestliyim.” deyince, abdestini aldığı kesin bilince abdestlisin.

“—Acaba bozuldu mu?”

İtibar yok.

“—Acaba namazda şunu mu yaptım, bunu mu yaptım?” derken, tereddüt ediyorsan, zann-ı gâlibine göre namazı tamamlarsın. Tereddüde lüzum yok.

Neden? İslâm, netlik dini. İslâm pırıl pırıl bir din. İslâm’da tereddüt yok... İslâm’da her şey, bıçağın deriyi kestiği gibi keser bitirir. Gayet güzel bir din.

İslâm hukuku, fıkhi gayet güzel. Çok güzel kaideleri vardır. “—Yakîn şek ile zâil olmaz.”

Bu kàide *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye*’ye girmiştir: “—Yakîn, şek ile zail olmaz.”⁶

“—Bir şeyin olduğu kesinse, bir şüphe onun oluşmuş olduğunu ortadan kaldırmaz.” demek oluyor.

İşte insan bu mantıkla bu zihinle yürürse vesveseye düşmez, yaptığı işi sağlam yapar. Şeytan bakar ki bu kuvvetli bir müslüman; “Ben bunu hiç aldatamıyorum.” der, savrulur gider.

Abdestli olursun, dualı olursun, zikirli olursun,

---

⁶ *Mecelle*, 4. madde.

şeytan bakar ki sana hiç dış geçiremiyor, etrafından uzaklaşır.

Allah bizi kavî müslüman eylesin. İradesi kuvvetli, akli kuvvetli, fikri kuvvetli, dini kuvvetli, imanı kuvvetli, duası aşklı, şevkli, kuvvetli, her şeyi ölçülü, dengeli, sağlam müslüman...

Öyle vesveseyle, mütereddit, titrek, korkak olmaz! Müslümanlığa yakışan netlik, açıklık ve her şeyin hukuki bir berraklık içinde olmasıdır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi has müslüman, mücahid müslüman, sağlam müslüman, kavî müslüman eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
14. 07. 1991 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

